

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»
на тему: **«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТУ СТВОРЕННЯ**
СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ
РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ (НА ПРИКЛАДІ СТВОРЕННЯ АРТ-
КАФЕ)»

Виконавець:
студентка ЦЗФН
4 курсу 5 групи
Шевченко Євгенія Віталіївна

Науковий керівник:
к.е.н, старший викладач
Деньгуб Валентина Василівна

Одеса – 2025 рік

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. У сучасних умовах розвитку економіки ресторанний бізнес залишається одним із динамічних та конкурентних сегментів сфери послуг. Постійне зростання попиту на інноваційні, концептуальні формати закладів харчування, орієнтовані не лише на якість гастрономічного продукту, але й на унікальність атмосфери, сервісу та культурного наповнення, зумовлює необхідність створення підприємств нового типу. У цьому контексті особливої актуальності набуває формат арт-кафе, який об'єднує елементи ресторанної справи та творчого простору, що дозволяє не лише задовольняти потреби споживачів у харчуванні, а й формувати культурну цінність для громади.

Створення нового суб'єкта господарювання у формі арт-кафе потребує ретельного економічного обґрунтування, адже у висококонкурентному середовищі ризики неефективного планування можуть призвести до значних фінансових втрат. Саме тому дослідження економічних аспектів створення такого підприємства – від аналізу ринку до розрахунку фінансових показників – є критично важливим етапом, що забезпечує обґрунтованість управлінських рішень та підвищує шанси на успішну реалізацію бізнес-ідеї.

Зважаючи на сучасні тенденції розвитку підприємництва в Україні, зокрема активізацію малого та середнього бізнесу, тематика дослідження має стратегічну значущість. В умовах післякризового відновлення та пошуку нових форматів комерційної діяльності, проекти, подібні до арт-кафе, можуть відігравати роль каталізаторів економічної активності, сприяти зайнятості населення та культурному збагаченню регіону. Окрім того, формування інвестиційно привабливого та стійкого бізнесу відповідає пріоритетам сталого розвитку.

Таким чином, обрана тема дослідження є своєчасною та суспільно важливою, оскільки поєднує питання підприємництва, інноваційного підходу до ресторанної справи та стратегічного планування.

Необхідно відзначити, що проблематику організації підприємницької діяльності розглядали в своїх працях такі відомі вчені, як А. В. Андрейченко, М. Д. Балджи, Н. В. Захарченко, В. А. Карпов, Н. С. Кубишина, Б. Б. Леонова, М. П. Мальська, Л. М. Мостова, К. В. Процак, Н. В. Сментина та інші.

Мета кваліфікаційної роботи – теоретичні, методичні та прикладні аспекти створення арт-кафе.

Досягнення поставленої мети вимагає вирішення ряду дослідницьких завдань:

- 1) охарактеризувати бізнес-ідею створення власної справи у сфері ресторанного бізнесу;
- 2) розглянути умови організації та здійснення підприємницької діяльності у сфері ресторанного бізнесу в Україні;
- 3) провести обґрунтування вибору організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування новоствореного бізнесу;
- 4) проаналізувати ринок ресторанного господарства Одеси;

5) оцінити внутрішні конкурентні переваги новоствореного бізнесу;
 6) здійснити формування витрат на відкриття арт-кафе;
 7) провести розрахунок та аналіз показників економічної ефективності проєкту

8) проаналізувати можливі ризики та спланувати заходи щодо їх запобігання.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування економічної доцільності створення арт-кафе.

Предмет дослідження – бізнес-проектування започаткування власної справи у сфері ресторанного бізнесу.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених у кваліфікаційної роботі завдань були використані такі наукові методи дослідження, як: аналіз і синтез, індукція та дедукція (застосовувалися для вивчення теоретичних засад підприємницької діяльності, специфіки ресторанного бізнесу та концепції арт-кафе); порівняльний метод (використовувався для зіставлення різних форматів підприємств у сфері ресторанного господарства); SWOT та PEST аналіз (використані для оцінки сильних і слабких сторін майбутнього закладу, а також можливостей і загроз зовнішнього середовища); метод експертних оцінок (застосовувався для збору думок фахівців ресторанного бізнесу щодо перспективності та ризикованості реалізації проєкту); метод економічного моделювання (дав змогу створити фінансову модель майбутнього бізнесу, передбачити витрати, доходи, терміни окупності проєкту та визначити основні показники ефективності інвестицій).

Інформаційна база дослідження. У процесі підготовки кваліфікаційної роботи було досліджено законодавчі та нормативно-правові документи України, наукові публікації українських авторів, матеріали конференцій, періодичні видання, статистичну інформацію Державної служби статистики України й Головного управління статистики в Одеській області.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох основних розділів, які об'єднують вісім підрозділів, висновків та списку використаних джерел із 49 найменувань. Загальний обсяг роботи становить 79 сторінки. Основний зміст викладено на 74 сторінках. Робота містить 37 таблиць та 3 рисунки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні засади відкриття власної справи у сфері ресторанного бізнесу в Україні**» проведена характеристика бізнес-ідеї створення власної справи у сфері ресторанного бізнесу, розглянуті умови організації та здійснення підприємницької діяльності у сфері ресторанного бізнесу в Україні, проведене обґрунтування вибору організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування новоствореного бізнесу.

У другому розділі «**Аналітична оцінка можливості створення арт-кафе на ринку ресторанного господарства Одеси**» проаналізований ринок

ресторанного господарства Одеси, здійснена оцінка внутрішніх конкурентних переваг новоствореного бізнесу, сформовані витрати на відкриття арт-кафе.

У третьому розділі «**Економічне обґрунтування доцільності створення арт-кафе**» проведений розрахунок та аналіз показників економічної ефективності проєкту, охарактеризований життєвий цикл та стейкхолдери проєкту, проаналізовані можливі ризики та розроблені заходи щодо їх запобігання.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі досліджуються теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування власної справи у сфері ресторанного бізнесу та зроблено наступні висновки.

1. Бізнес-ідея відкриття арт-кафе у сфері ресторанного бізнесу має великий потенціал завдяки поєднанню гастрономічного сервісу та культурно-творчої складової. Основна концепція полягає у створенні унікального простору з оригінальним дизайном, що сприятиме залученню креативної аудиторії. Арт-кафе може стати місцем для виставок, концертів, майстер-класів та інших культурних заходів, що забезпечить додатковий потік клієнтів. Успішність проєкту залежать від його автентичності, грамотного маркетингу та формування лояльної клієнтської бази. Такий формат закладу сприяє розвитку мистецтва, креативної економіки та позитивно впливає на імідж власника.

2. Організація та здійснення підприємницької діяльності у сфері ресторанного бізнесу в Україні, зокрема для арт-кафе, базується на сукупності нормативно-правових актів і класифікації видів економічної діяльності, що забезпечують їх правове регулювання. Згідно КВЕД для арт-кафе було обрано такі напрямки діяльності, як 56.10 «Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування», 56.30 «Обслуговування напоями», 90.02 «Діяльність із підтримки театральних і концертних заходів» та 47.19 «Інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах». Реалізація цього бізнесу відповідно до Господарського та Цивільного кодексів України, а також низки інших нормативних актів, передбачає дотримання вимог щодо державної реєстрації суб'єкта підприємництва, отримання відповідних ліцензій на реалізацію алкогольних напоїв і укладення договорів оренди чи власності на приміщення.

3. Для відкриття та функціонування невеликого арт-кафе оптимальною організаційно-правовою формою виступає ФОП (2-га група). При цьому, найбільш вигідною системою оподаткування в даному випадку є спрощена система, яка передбачає сплату єдиного податку, єдиного соціального внеску та військового збору. Окрім того, арт-кафе для своєї діяльності необхідно придбати ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами.

4. Упродовж 2021–2024 років ринок ресторанного господарства Одеси зазнав суттєвих змін, що відображають загальну соціально-економічну ситуацію в Україні. Кількість суб'єктів ресторанного бізнесу в місті

скоротилася у 2022-2023 роках на 20,2%, проте вже у 2024 році досягла 1987 одиниць, демонструючи ознаки стабілізації. Подібна динаміка простежується і в показниках чистого прибутку: після падіння у 2022 році на 58,6%, галузь змогла відновити прибутковість до 11163,7 тис. грн у 2024 році (зростання на 31,8%). Водночас середній чек у ресторанах Одеси зріс на 11%, що зумовлено загальним подорожчанням витрат на ведення бізнесу. Незважаючи на це, відвідуваність ресторанів зросла на 1,5%, що свідчить про поступове відновлення платоспроможного попиту. На основі проведеного аналізу ринку ресторанного господарства Одеси встановлено, що економічна ситуація та соціокультурне середовище міста сприяють створенню інноваційних гастрокультурних проєктів. Це підтверджує доцільність відкриття арт-кафе «Odesa» в історичному центрі міста, який є осередком туристичної та творчої активності. Запропонована концепція закладу передбачає гармонійне поєднання гастрономії та культурного простору, що відповідає сучасним запитам споживачів. Таким чином, арт-кафе «Odesa» має потенціал стати не лише економічно успішним, а й значущим культурним явищем в урбаністичному просторі сучасної Одеси.

5. Оцінка внутрішніх конкурентних переваг арт-кафе «Odesa», результати дослідження потенційних споживачів та існуючих конкурентів закладу, а також результати проведеного SWOT і PESTLE аналізу свідчать про високий потенціал арт-кафе «Odesa» для успішного функціонування на ринку. Унікальна концепція, орієнтація на культурно активну аудиторію та гнучкість формату створюють передумови для формування лояльної спільноти клієнтів. Незважаючи на існуючі ризики зовнішнього середовища, соціальні та технологічні тенденції сприяють реалізації інноваційного підходу у сфері гастрономії й культури. Отже, арт-кафе «Odesa» має всі шанси зайняти перспективну нішу та досягти стійкого успіху.

6. Для відкриття арт-кафе «Odesa» необхідний стартовий капітал у розмірі 796680 грн. При цьому, сума власних коштів планується у розмірі 396680 грн. (49,8%), а позикових коштів – у розмірі 400000 грн. (50,2%). Для фінансування бізнес-проєкту створення арт-кафе планується взяти кредит в АБ «Приватбанк» на 2 роки під 24,22% річних. Також для ефективного функціонування арт-кафе «Odesa» необхідна сума поточних витрат у розмірі 424392 грн. на місяць та 5057702 грн. на рік. В структурі поточних витрат найбільшу частину займають виплати на заробітну плату працівників арт-кафе, які складають 244000 грн. на місяць та 2928000 грн. на рік. Це пов'язано з необхідністю утримання кваліфікованого персоналу.

7. Показники економічної результативності проєкту створення арт-кафе «Odesa» підтверджують його економічну доцільність. Грошовий потік має позитивне значення, що свідчить про здатність закладу генерувати стабільні фінансові надходження. Термін окупності інвестицій становить 2 роки, що є відносно коротким періодом для об'єктів громадського харчування. З урахуванням дисконтування, термін окупності складає 4,6 року, що також відповідає прийнятним інвестиційним стандартам. Середній рівень рентабельності проєкту – 46,6 %, що свідчить про високу ефективність

використання капіталу. Розмір чистого приведенного доходу – 60800 грн – демонструє здатність проєкту створювати додану вартість. Індекс прибутковості на рівні 1,08 перевищує порогове значення, підтверджуючи інвестиційну привабливість. Внутрішня норма рентабельності становить 24,2 % і перевищує дисконтну ставку, що є вагомим аргументом на користь позитивного інвестиційного рішення. Проєкт має потенціал для забезпечення стабільного доходу та швидкого повернення вкладених коштів. Усі основні економічні показники підтверджують ефективність вкладень у відкриття арт-кафе. Отже, реалізація цього проєкту є обґрунтованою з точки зору інвестиційної доцільності.

8. Життєвий цикл проєкту створення арт-кафе «Odesa» включає наступні етапи: ініціацію проєкту, планування, реалізацію, запуск, експлуатацію та розвиток, модернізацію або завершення. Кожен етап має чітко визначені завдання, строки та орієнтири успішності, що сприяє ефективному управлінню в культурному середовищі. Ключовими стейкхолдерами проєкту створення арт-кафе «Odesa» є: засновники арт-кафе, працівники кафе, відвідувачі, постачальники, місцева влада, конкуренти, партнери по заходам (митці), інвестори. Визначення та аналіз стейкхолдерів дозволяє враховувати інтереси всіх залучених сторін, знижуючи ризики та посилюючи взаємодію.

9. Аналіз ризиків інвестиційного проєкту створення арт-кафе «Odesa» засвідчив широкий спектр потенційних загроз, що охоплюють стратегічні, ринкові, фінансові, правові та операційні напрями. Найбільш критичними виявилися ринкові та екзогенні ризики, що мають високу ймовірність виникнення та значний вплив на ефективність проєкту. Водночас багато ризиків можуть бути знижені за рахунок попереднього аналізу, стратегічного планування та використання гнучких бізнес-моделей. Правові й кадрові ризики потребують постійного супроводу та вдосконалення управлінських процедур. Репутаційна безпека вимагає активної комунікаційної стратегії, з урахуванням сучасних цифрових викликів. Ризик сезонності піддається контролю через розробку позасезонних програм та подієвого планування. Системний підхід до ризик-менеджменту дозволяє не лише мінімізувати загрози, але й підвищити загальну стійкість бізнесу.

АНОТАЦІЯ

Шевченко Є. В. «Економічне обґрунтування проєкту створення суб'єкта підприємницької діяльності в сфері ресторанного бізнесу (на прикладі створення арт-кафе)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу». Одеський національний економічний університет. Одеса, 2025.

У роботі охарактеризована бізнес-ідея створення власної справи у сфері ресторанного бізнесу, розглянуті умови організації та здійснення підприємницької діяльності у сфері ресторанного бізнесу в Україні, а також

проведене обґрунтування вибору організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування новоствореного бізнесу.

Проведений розрахунок та аналіз показників економічної ефективності проєкту, охарактеризований життєвий цикл та стейкхолдери проєкту, проаналізовані можливі ризики та сплановані заходи щодо їх запобігання.

Ключові слова: бізнес-ідея, ресторанний бізнес, арт-кафе, конкурентні переваги, витрати, доходи, економічна ефективність, життєвий цикл, ризики.

ANNOTATION

Shevchenko Y. V. Economic substantiation of the project of creation of a business entity in the restaurant business sphere (using the example of creating an art cafe).

Qualifying work on obtaining for a bachelor's degree in the specialty 076 «Entrepreneurship, trade and exchange activities» for the educational program «Economic and business planning». Odesa National Economics University. Odesa, 2025.

The work describes the business idea of creating your own business in the restaurant business, considers the conditions for organizing and conducting business in the restaurant business in Ukraine, and also provides a justification for the choice of the organizational and legal form of business activity and the taxation system of a newly created business.

The calculation and analysis of the project's economic efficiency indicators are carried out, the life cycle and stakeholders of the project are characterized, possible risks and planned measures to prevent them are analyzed.

Keywords: business idea, restaurant business, art cafe, competitive advantages, costs, revenues, economic efficiency, life cycle, risks.